

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemanj za avstro-ogrsko deželno; za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računata se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanje naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne peuit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolj frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnistvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvo naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnistvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Kaj je vzrok?

Med najidealnejša stremljenja, kar jih goje avstrijski Slovani, spada gotovo stremljenje za zagotovitev solidarnosti in vzajemnosti med slovanskimi plemeni. Da smo od tega cilja še zelo oddaljeni, je znano, in gotovo je tudi, da ga še ne dosežemo kmalu. Že narodne ovire taki idealni solidarnosti so jako velike in težko premagljive, niti ne govorimo o drugih ovirah, ki zadržujejo uresničenje tega idealnega smotra.

Slovensko časopisje je doslej v svrhu pospeševanja te solidarnosti postopalo precej jednotno, v tem smislu namreč, da se ni vtikalo v domače, strogo interne zadeve posameznih slovanskih narodov. V obče se mora reči, da vidi vsak slovanski narod v drugem slovanskem narodu zaveznika, ki ga mora v skupnih narodno-političnih in kulturnih zadevah podpirati po načelu reciprocitete, sicer pa mu prepuščati, da svojo domačijo uredi kakor sam hoče.

To stališče zavzema večina slovanskega časopisja tudi napram Slovincem in napram domačim diferencam med posameznimi slovanskimi strankami. Ravno tako postopamo tudi mi napram drugim slovanskim narodom. Mi se načeloma ne vtikamo v boje med Hrvati in med Srbi, v boje med posameznimi hrvatskimi strankami, dasi smo bili zdaj in zdaj že direktno pozvani, naj to ali ono strankarsko stališče zastopamo. Vedno smo se ravnali po nazoru, da smo solidarni s celim češkim, s celim srbskim, s celim hrvatskim narodom, ne pa s kako posamezno stranko tega naroda, naj nam je sicer še tako simpatična.

Kakor rečeno, postopa tako velika večina slovanskih časopisov, vsi iz istega razloga, kakor mi. Zategadelj nas je silno presenetilo, kako da je ravno praška »Politika« prišla do tega, da je začela popolnoma organizirano vojno proti naši stranki in posameznim zaupnikom te stranke, strašno vojno, katere vrh tega ni vedno vodila z dopustnim in honetnim orožjem. »Politik« se je s tem postavila na

vse drugo stališče, kakor ga sicer zavzema ogromna večina slovanskih časopisov, tudi takih, ki so vse prej, kakor svobodni-seljni. Le pogledimo na Hrvatsko. »Obzor« je gotovo list, ki ne stoji na istem stališču, kakor narodno-napredna stranka na Kranjskem, a kako skrbno in previdno se izogiblje vsemu, kar bi le od daleč kazalo, da se zavzema za jedno slovansko stranko, proti drugi slovanski stranki. Vsako slovansko zadevo obravnava »Obzor« z največjo delikateso, in prav »Obzor« ima za slugo, da razne dogodbe izza zadnjega časa niso privedle do konflikta med slovansko posvetno inteligenco in med Hrvati. Tudi drugi hrvatski listi, kakor »Hrvatska«, »Novi List« itd. so spoznali, da bo le slovansko-hrvatsko jedinstvo oškodovano, če se bodo vtikali v domače slovanske zadeve.

Takisto, kakor hrvatski listi, postopajo večinoma tudi češki in poljski; izvzeti so samo strogo klerikalni listi, kateri pa niso narodna glasila, ampak glasila posamične kaste. In zato je pač naravno, če smo se povodom vojne akcije, ki jo je začela praška »Politik« proti naši stranki, neprestano vpraševali: kaj je vzrok?

Odgovora na to vprašanje ne vemo. Zdi se nam še najverjetnejše, da je bila »Politik« prevarana, nalagana in namenoma napačno informirana ter tako zablajana, da je začela svojo vojno proti narodno-napredni stranki in za — dr. Šusteršičeve interese. To se nam zdi še najverjetnejše, če je pa to tudi pravi vzrok, tega seveda ne vemo.

Vsekako je »Politik« hudo grešila proti tistemu načelnemu predpogoj vsake solidarnosti med slovanskimi narodi, kateri predpogoj je sama tolikrat povdarjala: ne vtikati se v domače zadeve zaveznikov.

Ni nam znano, kako misli »Politik« v prihodnje postopati in nas to tudi čisto nič ne zanima. Če hoče imeti vojno, naj jo ima. Njeno prijateljstvo nam ni koristilo, in njeno sovraštvo nam ne bo škodovalo. Konstatiramo samo, da je vojno začela »Politik«, in sicer vojno, s katero je pogazila temelj vsake alijance in vsake solidarnosti.

na pot. Gore so postajale nižje, vegetacija bujnejša. Na desni in levi so se svetile v jutranjem solncu gruzinjske vasi, ki so napravljale ves drug vtis kakor ubožna osetinska sela na severni strani prelaza. Ustavili smo se v Anamru, slikovito ležečem v vznožju hriba z razvalinami trdnjave.

Naš pogovor se je sukaj samo okoli Tiflisa. Vsi smo želeli, da bi bilo vožnji kmalu konec. Učitelj je pripovedoval: »Potovanje po Kavkazu ni skoz tako lahko kakor ravno »Bojenno Gruzinjskoj darogé«. Treba se je preskrbeti z živežem za več dni, s konjem in z dobrim vodnikom-domačinom. Ta ravna s teboj pošteno, dokler mu ne ugovarjaš. Ako ga pa razžališ, tedaj se pa varuj njegove maščevalnosti.

Na Kavkazu živi 40 raznih narodov in plemen, tako, da se kavkaško govorje s popolno pravico imenuje »gorovje jezikov«. Žive od poljedelstva in živinoreje, drugi izgotavljajo orožje, tretji tkejo preproge itd. Kavkaški narodi se dele po pasmah na Arijece, Turke, Tatare in Semite. K Arijcem pripadajo trije milijoni Rusov, Gruzinci, Mingreleci in Armenci; Čerkesi, Kurdi in Oseti; dalje Perzijanci.

Razgled po cerkvenem življenju v letu 1901.

Spisal vseučiliški prof. dr. T. G. Masaryk v Pragi. (Konec.)

XI.

Kolonizacijska politika v Indiji in izhodni Aziji, vsaj različne misijonske postaje istotam (v zadnjih letih tudi ruska državna cerkev živahno misijonari na Koreji in Japonskem) provzročajo zanimive medsebojne odnose, pač pa tudi sovraštvo med kristijanstvom in budhizmom. To pa je tembolj spomina vredno, zakaj vsled vpliva Schoppenhauerja in orientalistov novobudhizem kot sekta je že brezmalna povsod razširjen. V New-Yorku so zborovali (v januarju) misijonarji in na tem shodu se je imelo preresetavati o kitajskem vprašanju; z Japonskega je poslalo na shod 6 najvišjih cerkvenih dostojanstvenikov budhističnih sekt jako zanimiv dopis. Ta dopis je bil naslovljen: »Vsem bratom v duhovskem uradu na svetu.« V imenu 400 mil. budhistov se obdolžujejo v pismu kristijanski misijonarji, da so oni edino krivi vseh homatij in neredov na Izhodu, posebno pa da so krivi boksarskega punta. Najpoprej so baje prišli misijonarji, za njimi konzuli, slednjič pa generali z vojaki. Shod misijonarjev je odgovoril budhistom; pripušča, da se nekateri misijonarji ne vedejo »misijonarsko«, a to ne velja o ameriških.

Tudi med pristaši hinduizma provzročajo misijonarsko krščansko delovanje jako močno novohindusko gibanje; o tej stvari nas poučuje jako zanimiva knjiga švicarskega misijonarja Dilgerja: Die Erlösung des Menschen nach Hinduismus und Christenthum 1901.

Končno bodi tukaj omenjeno, da pristaši indijskega teizma, Brahma Soma dž, na slovstvenem polju jako vspešno napredujejo; Bipin Chandra Pal izdaja od 12. avgusta tednik »New India (Motto: Za Boga, humaniteto in domovino); P. C. Mozoomdar izdaja revijo: The Interpreter and the Jung Man.

Turško-tatarskega plemena so Turki in Tatari; semitskega pa Čecenci in Lesgijci in nekoliko židov.

Kavkazi so krasnega stasa in obličja in se smatrajo za najlepše ljudi na zemlji.

Prihodnja znamenitejša postaja je bila Mchét, dandanes ubožna vas pri iztoku Aragve v Kuro, čez katero vede kamenit most. Z rimske dobe so vidni ostanki mosta. Mchet je iz najstarejših mest Gruzije in je bil pred Tiflisom stolica države. Mestu protipoloženi hrib kaže ostanke grada Armo-Triche, najstaršega vladarskega sedeža tega kraja. Najznamenitejšje poslopje je Sveti Zhoveli sobor, postavljen baje v 4. stoletju na mestu, kjer se je našla Kristusova obleka, prenešana od židov v Mchét. Mnogo gruzinjskih kraljev iz roda Bagratidov je pokopanih v cerkvi, izmed katerih tudi poslednji Jurij XIII. († 1801). Videli smo nekoliko Gruzinj krasotic. V mraku smo se bližali mestu. Dvadnevna vožnja utrudila nas je vse.

Z veseljem smo pozdravili predmestje Tiflisa. Vozili smo se mimo »kabakov« (gostiln), iz katerih se je slišala čudna azijatska godba. Pripeljali smo se mimo železnega križa na porfirnem podstavu,

Jako čudno unijo, namreč med kristijani, židi in mohamedanci, namerava osnovati že večkrat imenovani P. Hiacint Loyson. V ta namen potuje sedaj po Izhodu; časniki so poročali, da mu je sultan v Carigradu prepovedal izvrševati njegovo misijonarsko poslanje, toda veliki vezir in sam šejk-ul-islam* sta ga baje sprejela. Zadnji gospod je po Loysonovem poročilu v verskih zadevah jako liberalen — končno morda celo kak reformni Turek? O reformnih Turkih se čita v sedanjem času jako pogosto v dnevnikih listih. Nazori o teh reformnih Turkih niso si edini. Navajam n. pr. knjigo lorda Percyja: The Highlands of Asiatic Turkey 1901. Ta angleški politik, ki se jako boji Rusov, smatra Mladoturke za najhujše nasprotnike reform na Turškem, ker baje samo sultan more izvršiti potrebne reforme. Kako si stvar Francoz) ogledujejo, to spoznamo iz knjige: La France au dehors. Les missions catholiques françaises au XIX. siècle publiées sous la direction du Père J. B. Piollet. Fome I.: Mission d'Orient. Orientalno cerkveno vprašanje je brez dvoma močno politično, toda bilo bi napačno misliti, da so cerkve na zahodu brez politike. Takih cerkvā doslej še ni bilo.

Iz teologičnega slovstva boljših pisateljev za l. 1901 razun navedenih spisov od Harnacka, Seeberga, Schella, Erharda in dr. omenim še samo nekatere Harnackove nasprotnike in njih knjige. Najpoprej je to predavanje prof. Kählerja v Berlinu: »Gehört Jesus in das Evangelium?« — Pa to predavanje Harnackov vzmirajoči izrek (»Nicht der Sohn, sondern allein der Vater gehört in das Evangelium, wie es Jesus verkündigt hat, hinein«) pravzaprav potrjuje. Prof. Walther: Adolf Harnacks Wesen des Christenthums für die christliche Gemeinde geprüft. Cremer: Das Wesen des Christenthums 2. izd. 1901. Spisi in brošure o Harnacku rastejo.

Dalje še: Seeberg: Grundriss der

*) Naziv mohamedanskega papeža.

LISTEK.

Po Rusiji.

(Popotne črtice. Spisal G. S.)
(Dalje.)

Obstali smo v »Mletu«, v jedni najživahnejših postaj vse proge. Sploh je promet na cesti velik. Koliko ekvipaž nas je prehitelo! Od daleč smo zagledali kartone in kartončke na kozlih približajočih se vozov. Tedaj je Angličan v čudnem navdušenju zaklical: Kartoni, kartoni! Gotovo sede dame v vozu. In ko so se nam res prikazale sedeče dame v vozovih, gledal jih je z zadovoljnim nasmehom in se še dolgo oziral za njimi.

Zaradi zadržka zjutraj vozili smo se pozno v noč. V mesečini dvigali smo se po soteski med skalnimi vrhovi. Čudno romantični sta bili dve na pol razpadli gruzinjski trdnjavi. Poleg ceste je bil vir slatine. Voda je imela okus po žveplu.

Pozno smo prispeli v Pasanaur, kjer smo legli vsi štirje v jedni sobici k počitku.

Drugo jutro smo se odpravili dalje

postavljenem v spomin srečne rešitve carja Nikolaja I. iz smrtne nevarnosti za njegovega potovanja po Kavkazu l. 1837.

Pred nami je bilo razprostrto mesto. Vozili smo se mimo cele vrste malih mesnih in ribnih prodajalnic. Po ulicah je begalo živahno ljudstvo, govoreč in smejoč se. Vse me je spominjalo na jug. Na postaji nas je sprejelo nekoliko grozno sitnih komisionarjev.

Tiflis, stolica generalne gubernije Kavkaza in gubernije Tiflisa, (159.000 prebivalcev) leži na bregovih Hure v dolini, obdani s kamenitimi gorami. Te branijo mesto od vseh stranij vetrov, kar je vzrok neznosne vročine, vladajoče v Tiflisu. Že ime (Tbilikalek) pomenja vroče mesto. Takoj prvo noč sem občutil neznosno soparico. Drugo jutro sem zašel v kavarno, kjer so vsi jedli kisló mleko iz precej velikih loncev. Denar je prejela stara Gruzinjka.

Puškin pravi o njih: »Ne poznam nič gnusnejšega od gruzinjskih bab, to so »copernice«.

Dopoldne sem si ogledal »Kavkaški muzej«. Videl sem izvrstno urejene zoološke, botanične in etnografske zbirke Stenske slike so predstavljale bajke, na-

Dymensgeschichte, 1901; Herrmann: Ethik, 2. izd. 1902.

Friedrich je zaključil s tretjim delom obširni Döllingerjev životopis; spis je jako važen za zgodovino katolicizma v XIX. stoletju.

Katoliški Kirchen-Lexicon (12 zvezkov), kakor že omenjeno, je bil ravnokar dokončan v II. izdaji. Tudi Index librorum prohibitorum je izšel v II. izdaji. Priporočam jako pristržno zadnjo knjigo, zelo poučna je!

Popularen pregled statističnih podatkov v obeh zahodnih cerkvah nam ponuja: Der Protestantismus am Ende des Jahrhunderts in Wort und Bild, 1901. Die katholische Kirche unserer Zeit und ihre Diener in Wort und Bild, dokončano l. 1901.

Ako želite dobiti v roke natančnejšo bibliografijo, potem vas opozarjam na prilogo mesečnika: Theologische Rundschau, koja urejuje Lic. W. Luken.

Iz češkega slovstva na prvem mestu navajam »Biblická konkordance« (besedna). Župnik Karafiat nadaljuje v svojem listu o bibličnih študijah.

Tudi filozofija se zelo zanima za verska vprašanja. Navajam samo Höffding: Religionsphilosophie 1901; Paulsen: Philosophia Militans; gegen Klerikalismus und Naturalismus, 2. izd. 1901 že s svojim naslovom nam poveda, da se hočejo filozofi vdeležiti boja (Paulsen piše proti Willmannovi: Geschichte des Idealismus). Eucken: Der Wahrheitsgehalt der Religion, 1901.

Na koncu pa še mala opomba, da se že tudi časniki in dnevnikarji začinjajo zanimati za verstvo; manjši listi, ki imajo nalogo: »boj zoper klerikalizem«, se povsod množijo. Ni pa možno o vseh povedati, da se vedejo dovolj in vselej znanstveno v tej borbi.

V Ljubljani, 2. maja.

Državni zbor.

Dolgo je moral predsednik čakati, da je postala včerajšnja seja sklepčna. Potem, ko so se podale nekatere interpelacije, je zbornica nadaljevala debato trgovinskega ministrstva, in sicer točko pospeševanje obrti. Posl. Heiling je dokazoval, da velika industrijska podjetja ne prinašajo nikakih koristi splošni javnosti, temuč le bogatijo velike podjetnike. Nadalje zahteva verstvo za obrt zoper nepošteno konkurenco. Posl. Karbus je govoril češki. — Izmed interpelacij navajamo ono posl. Vukovića glede ujme na nekaterih kvarnerskih otokih in glede parobrodne vožnje med Spljetom in nekaterimi otoki. Posl. Dobernig, Walz in Tscharr se so interpelirali železničnega ministra zaradi jedilnega voza na progi Ljubno-Pontabelj. — Danes se seja nadaljuje.

Wolf in dr. Schalk.

»Durch Reinheit zur Einheit« je bilo geslo Vsenemcev. Geslo je danes že oblašteno, čistost ni, in o slogi ni več duha. Aféri Seidel-Wolf in Wolf-Schönerer sta med Vsenemci porušili vse edinstvo, začel

našajče se na Kavkaz. V enem oddelku so bile starožitnosti.

V Tiflisu splošno pijejo vino. Za večjo buteljko boljšega sem plačal 20 kopejk. Voda v Tiflisu je zaradi žveplene primesi tuju škodljiva. Tifliška vina se dolgo ne ohranjajo, vendar nekatera, kakor kahetinska in karabahska, niso slabša od burgundskih. Vspel sem se na polovico gore, ležeče nad mestom. Pod menoj se je bolj in bolj prikazoval Tiflis, bliščeč v čudni mešanici barv. V bližini so štrlele kvišku razvaline porušene trdnjave. Od severnega dela ruskega mesta z modernimi poslopji razlikoval se je znatno južni azijski s svojimi nizkimi ploskvo kritimi hišami.

Vstopil sem na armensko pokopališče brez ograje. Videl sem mnogo rakev s čudnimi hieroglifi. Na grobeh so sedeli fantje in dekleta, šaleč se in prepevačoč pesmi.

Spustil sem se po drugem potu navzdol in prišel mimo opekarne, kjer so delali — bilo je v nedeljo — perzijski delavci. Zašel sem tudi med bujne vrtove Tifliškega predmestja. Ob cesti se je vrstila gostilna za gostilno; za njimi pa so se razprostirale grede z vinsko trto in sadnim drevjem. Po potu vrta sem srečal

se je srdit boj med nekdanjimi tovariši in prijatelji, boj, ki poraja vsak dan nove škandale. Sedaj pa imajo Vsenemci novo sramotno aféro Schalk-Wolfovo. Dr. Schalk je objavil o Wolfu najsrmatnejše stvari ter ga proglasil za nečastnega človeka, s katerim se ne dvojuje. Očita se Wolfu podkupljivost, nepoštenost itd. Wolf pa očita Schalku, da je tudi prešestnik itd. Sedaj hoče Schalka Wolf pri sodišču tožiti, da mu da priliko tam dokazati svoje trditve. Wolf napada Schönerejance v svojem listu vsak dan, Schönerejanci pa grde Wolfa na isti način. Tako so nemški radikali docela razprti ter se med seboj ljuto preganjajo.

Vojna v Južni Afriki.

Iz Bruslja so sporočili, da so se čete Bothe, Deweta in Delareya izrekle proti angleškim mirovnim pogojem in jih zavrgli. S tem je nada, da se sklene mir, zopet pokopana. — Iz Londona pa javljajo: Delareyevе čete pod vodstvom generala Kempa se snidejo početkom prihodnjega tedna zahodno Klerksdorpa, da se posvetujejo glede mira. »Daily Express« trdi, da so imele skoraj vse burske čete posvetovanja ter da se je v kratkem nadejati v Pretoriji nove seje burskih voditeljev. Buri, katere so osebno vprašali Botha, Schalk-Burger in Delarey, so se izrekli za mir. Število majhnih in neodvisnih oddelkov pa je radi pomanjkljivih informacij v svojem mnenju needno. Splošno je položaj miru ugoden, zlasti še zato, ker postopa Botha brez ozira na Krügerja. Krüger je izplačevanje iz svojega fonda odpovedal. Poslal je posebnega sela Bothi, a sel dospe brzkone že prekasno, ker se sklene mir že poprej. Mnogo Burov se je vrnilo v Kaplandijo. »Standard« trdi, da so poročila o izjavah Delareya, Smutsa in Liebenberga popačena. »Wiener Allgemeine Ztg.« piše, da se mir gotovo sklene. Buri so se odpovedali neodvisnosti za obe burski republiki ter sprejeli angleške pogoje. Tudi glede drugih mirovnih točk so Buri in Angleži že skoraj edini. Le radi amnestije Holandcev se še ne morejo pogoditi. Iz Bruslja poročajo, da vlada med Buri velika razburjenost, ker Anglija amnestije noče priznati. Poročilo, da so Buri mirovne pogoje brez amnestije sprejeli, se proglašja kot laž. Buri Holandcev, ki so jim bili zvesti, požrtvovalni in junaški so-bojevniki, ne zapuste ter so z njimi solidarni v vsakem slučaju. Iz Londona poročajo, da se je raznesla na borzi govornica, da je rabila vlada ves dan 30. aprila kabel v Južno Afriko, ker se je dogovarjala in dogovorila z Delareyevim oddelkom za mir. — Poročila si torej docela ugovarjajo. Kaj je resnica, ni možno reči. Vsekakor neverjetno je, da bi se Buri odpovedali neodvisnosti in amnestiji ter kapitulirali na celi črti docela.

Najnovejše politične vesti.

Izseljevanje iz Finske močno narašča. Vsak teden se jih izseli do 1500. Ruski kozaki gospodarijo baje izza zadnjih nemirov skrajno kruto po finskih garnizijah. — Delitev Tirolske. Vlada

krdelo veselih Gruzincev. Dva sta piskala na piščali, dva pa z vso močjo bila ob velikanska bobna. Neki debeluh je skušal dajati takt s svojo palico. Od blizu in daleč slišal si enake in podobne glasove. Tu pa tam je počil strel, švignila raketa pri belem dnevu.

Prišel sem na breg Kure, kjer se je kopalo na prostem mnogo Gruzincev. Znano je, da je Gruzija pribegnila pod pokroviteljstvo Rusije že l. 1783, popolnoma iz lastne volje ter se podvrgla ruskemu carju Aleksandru I. leta 1802.

Gruzinci so jako bojeviti narod, ki je pokazal svojo hrabrost že pod ruskimi praporji. Poleg Gruzincev tvorijo večino prebivalstva Rusi in Armenci. Sploh se pa bajé govori v Tiflisu v 70 jezikih. Znamenito je tudi to, da je dvakrat toliko moškega, kakor ženskega prebivalstva.

Večer sem prebil v gledališču, kjer se je predstavilo »Prestupljenje in Nakazanje«, »Zločin in kazna«. Ne morem pa reči, da sem zapustil Talijin hram z zadovoljstvom. Krivi niso bili igralci, temveč igra, ki je posneta po romanu Dostojevskega, ki vživa svetovno slavo in priznanje, toda predelan v dramo daleko nima več prvotne vrednosti.

(Dalje prih.)

je pri volji, ugoditi tirolskim Italijanom glede administrativne ločitve, ovire delajo le nemške stranke v deželnem zboru, ki zahtevajo pri taki ločitvi občine v Fleimski in Fassa-dolini zase. — Gališki deželni zbor bo zboroval od 12. junija do 10. julija t. l. — Načelnik turške mornarice je postal 28letni ministrski sin Ruždi paša, ker je dosedanji načelnik Faik paša zbežal v Egipt. — Četrtri obrok kitajske odškodnine v zneku 1,820.000 taelov je sedaj plačan. — Med Bavarsko in Prusijo so nastale zelo napete razmere, ker hoče vojni minister preložiti drugo bavarsko vojno poveljništvo nekam v Prusijo. — Zoper cesarsko pesem. V ogrskem državnem zboru je izjavil posl. Ratkay v imenu neodvisne stranke, da smatra stranka za svojo dolžnost, poučevati mladino, naj vselej zvižga, kadar se poje cesarska pesem, pa če je tudi sam cesar prisoten. — Nova stranka na Dunaju. Kot posledica zadnjih volitev v dunajski mestni svet se ustanovi nova »obrtno-gospodarska stranka«, ki se ne bo brigala ne za politične, ne za verske prepire.

Dopisi.

Iz Ribnice. Z zadnjim dopisom iz Sodražice se docela zlagam, vendar ne morem si kaj, da ne bi istemu dopisu še nekaj dostavil, kar namreč meni ubogemu vernemu katoliku nikakor ne gre v glavo. Gotovo je, da je mil. g. knezoškof, torej naš katoliški knezoškof, ki mora biti vendar vzvišen nad grdimi človeškimi strastmi, vedel o onem ponenjanju sosedne duhovščine od Sv. Gregorja, Poljan in Lašč — proti novoimenovanemu gosp. župniku iz Sodražice, vedel, s kako nizkotnimi sredstvi, s kako lisičjo zvijačo rujejo ti duhovni proti svojemu sobratu — duhovnu, a vkljub temu, da g. knezoškof dotičnega duhovna dobro pozna in se je prilično o njem povsem lepo in častno izrazil, vkljub temu je g. knezoškof vendarle — kapituliral in to dejstvo govori cele knjige... Da bi g. knezoškof iz lastnega nagiba delal na to, da bi se novoimenovani gosp. župnik odpovedal sodraški fari, to iz navedenega razloga ni verjetno, ni soditi torej drugače — kot da se je g. knezoškof vdal — terorizmu — duhovnov, zvezanih s par kmeti — hujskači, ki so delali »mnenje« fare in ki se sedaj bahajo — »kako so nekoga vrihtali! — Pa pustimo to! Vprašamo le: Ali ni počénjanje teh — duhovnov — pregrešno? In ako je temu tako, kako se bodo ti gospodje zagovarjali pred — Bogom? Ali je smeti resnico in poštenost, ki naj nam bodejo svete, — tlačiti — tako v blato — in najsi bode tudi od — duhovnov? Ali res namen posvečuje — sredstva? Mi smo skoraj trdno prepričani, da ni g. knezoškof s svojo kapitulacijo radovoljno pohujšal — javnost, temveč on je bil prisiljen to storiti in to je — kar treba — pribiti!

Dandanes zamore par klerikalnih hujskačev v zvezi z aparatom iz škofovske pisarne — vse in kar nič ni čuda, da krožijo v javnosti take govornice — in nič ni čuda, da smo sedaj tako daleč prijadrali...

Sedanjih žalostnih razmer je dosti — kriv premeški značaj sedanjega g. knezoškofa, ki ga pa ni tam, kjer bi bil na mestu...

Vrhu tega verjame g. knezoškof v strahu in v sovraštvu proti liberalcem — vse, kar mu natveze njegova garda...

V Sodražici niso »liberalci« novoimenovanega g. župnika niti po imenu poznali, tem manje kaj slišali »o njegovem liberalstvu«; — vedeli so le, da je miroljuben gospod, kar se mu šteje v — greh —! No sedaj se pripravljajo na ravno nasprotni značaj g. administratorja — Brešarja.

Mi Ribničanje smo se ga itak navešli in ga jim končno — »privoščimo« —!

Kakor se čuje, pa sedaj tudi tem vsegamočnim gospodom ne gre vse tako gladko izpod rok. Sedaj namreč se brani gorniški gospod potegniti nazaj prošnjo za sodražko faro in to je, kar jim zopet dela — preglavico... No, tudi ta gospod je »naskok« najbrž že prestal in — kapituliral. In po tem vzgledu naj danes kapitulira vse pred — zlobom?! — Bog pomozil!

Ivan Rus.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 2. maja.

— **Osebna vest.** Vodja okrajnega glavarstva v Ptuj, namestniški svetnik grof Attems je imenovan okrajnim glavarjem v Mariboru. — Dekan v Št. Jerneju g. Anton Fettich-Frankheim je imenovan kanonikom v Ljubljani. — Namestniški konceptni praktikant na Malem Lošinju g. Fran Korošec je imenovan dež. koncipistom pri deželnem odboru v Ljubljani. — Administratorjem v Sodražici je imenovan kaplan Bučar iz Ribnice.

— **Dramatično društvo.** Ker g. sodni tajnik Fr. Milčinski radi preobloženosti z delom svoje izvolitve odbornikom ni sprejel, je bil včeraj na III. občnem zboru dramatičnega društva na njegovo mesto enoglasno izvoljen gosp. odvetniški koncipient dr. Vladimir Ravnihar. Potem se je konstituiral odbor tako-le: predsednikom društva je bil enoglasno izvoljen dosedanji velezaslužni g. podpredsednik dr. Karol Bleiweis vitez Trsteniški, podpredsednikom pa gosp. dr. Josip Starè, tajnikom gosp. dr. Fran Novak, blagajnikom pa g. kontrolor Fr. Rozman. Odbor začne takoj z angažementi.

— **Odbor »Dramatičnega društva« v Ljubljani** angažuje za bodočo gledališko sezono 1902/3 za opero in dramo sledeče moči: primadono, mladostno dramatično pevko, altistinjo, tenorja (junaškega in lirskega), baritonista, basista, ljubimca in najvko. Ponudbe s fotografijami, recenzijami in zahtevami je pošiljati na: Odbor »Dramatičnega društva« v Ljubljani.

— **Plzensko novo mestno gledališče.** Konsorcij novega mestnega gledališča v Plznu je angaževal za bodočo sezono tudi g. Rudolfa Deyla, g. Tita Olszewskega in g. Cecila Vašička.

— **Dijaški dom v Celju.** Piše se nam: Kakor se nam zanesljivo sporoča, prinesel bode prihodnji, oziroma temu sledeči izkaz daril za dijaški dom v Celju prav prijetna presenečenja in lep dokaz, da slovenska požrtvovalnost, če se gre za naš kulturni napredek, ne pozna obzirov. Ne moremo vsem blagim prijateljem naše učee se mladine izreči primerne zahvale. Zavest, da s svojim blagodušnim činom mogočno netijo samozaupanje v kulturnem napredku oviranih rojakov, bodi jim najlepše zadoščenje. Dovoljujemo si pa ob tej priliki naše slavno občinstvo opozoriti na neko važno dejstvo. Čujemo namreč, da ponekod namerava pristopiti še cela vrsta ustanovnikov, in da marsikje nameravajo tudi manj premožni sloji po svojih močeh kar najizdatneje prispevati za dijaški dom. Toda ker med imeni darovalcev doslej še pogrešajo marsikoga, o komur si ne morejo misliti, da bi mogel izostati, ako se gre za kaj koristnega in izvedljivega, zagledaj doslej še nimajo pravega zaupanja in se obotavljajo. Samo iz tega vzroka torej, ker se bojimo, da bi tako oprezovanje iz strani, od koder smo prepričani simpatij za podjetje, morebiti zadušilo dobro voljo in navdušenje pri ostalih rojakih, prosimo vplivne činitelje, da opozarjajo na važnost sedanjega trenutka za celo zadevo ustanovitve dijaškega doma. Kar se resnobe in izvršljivosti podjetja tiče, dokazal je celjski odbor, v katerem so zastopani vsi sloji celjskega slovenstva, z nakupom stavbišča, da bode brezpogojno vztrajal pri svojem programu, dokler ga sijajno ne dovrši. Ako vsakdo pomore po svojih razmerah in sredstvih, postavili bomo letos z združenimi močmi najboljši spomenik naše življenjske sile ter svojim nasprotnikom dokazali, da čim huje nas zatirajo, mi tem manj mislimo na svojo narodno smrt. Kličemo torej še enkrat rojakom širrom domovine: Pokažimo, da ima Slovenec še kaj življenja v sebi, in da ima dobro srce! Kakor že omenjeno, vsi prispevki naj se pošiljajo samo na naslov: »Dijaški dom v Celju«.

Akademiški agitacijski odbor v Gradcu.

— **Štrajk v Ljubljani.** Pričakovanje, da bodo delavci danes vsaj večinoma zopet pričeli delati, se ni uresničilo. Vse stavka tudi naprej, le nekaj posameznikov je šlo na delo. Po

mestu je zelo živahno. Povsodi, posebno pa pred frančiškansko cerkvijo, so stale že od jutra trume delavcev. Ob 11. uri se je pa pomikalo kakih 400 delavcev in corpore proti magistratu. Tam so zopet zasedli vodnjak kakor pri včerajšnji demonstraciji. Za 11. uro je bila namreč določena konferenca. Delavska deputacija je tudi šla takoj k magistratnemu svetniku g. Sešek, ta je pa izjavil, da se delodajalci nočejo z delavci pogajati in naznanil, da morajo počakati na rezultat konference delodajalcev. To se je tudi storilo. Uspeh posvetovanja delodajalcev je bil popolnoma negativen. Delodajalci stoje na stališču, da se sploh ne morejo pogajati z delavci, ker ne morejo ugoditi njihovim zahtevam ter hočejo, da gredo delavci brezpogojno na delo. Obenem pravijo, da ustavijo raje delo za celo sezono. Delavci so ravno tako sklenili nadaljevati stavko. Popoldne imajo stavkujoči shod pri Auerju. Danes zjutraj so tudi mizarji stavbinske družbe popustili delo. Vzrok je kaznovanje, ki bi imelo zadeti mizarje radi praznovanja prvega majnika. Danes na večer imajo mizarji že shod, ki ima skleniti stavko in formulirati zahteve. Čuje se, da se morda pridružijo tej stavki i mizarji vseh drugih tvrdk. Mizarji imajo izborna organizacijo in bi stavkali lahko prav dolgo.

— **Potovalec okrog sveta.** Štiri leta je tega, kar se je oglašil v Ljubljani francoski globe-trotter Evgen Gruard-Weston in priredil v Ljubljani javno predavanje. Gosp. Gruard je sklenil visoko stavo, da v gotovem času prepotuje ves svet. Na potovanju je od 17. maja 1896. Predno je prišel prvič v Ljubljano, je obhodel večji del Evrope in Afrike. Sedaj se vrača iz Azije in priredi zopet predavanje in sicer jutri zvečer v hotelu »Lloyd«. Gosp. Gruard se izkazuje z uradnimi potrdili iz vseh krajev, koder se je mudil.

— **Na Dobrovi pri Ljubljani** je g. župnik pred kratkim šel obhajati. Na potu je srečal cestarja. Gospod župnik se je, dasi je nosil Boga, ustavil in cestarja oštel, zakaj da je obrnil vodo, ki je s fajmoštrovega pašnika tekla na cesto. Ali se je potem čuditi, da vera na Dobrovi peša? — **Iz Kamnika** se nam piše: Kamniško zavedno meščanstvo se obrača tem potom z vljudno prošnjo do knezoškofijskega ordinarijata, naj blagovoli imenovati za dekana v Kamniku kogar hoče, samo župnika iz Stranj nad Kamnikom ne. V svesti smo si, da mil. g. cerkveni knez ugoditi tej želji, za katero se mu prav toplo priporočamo. Zahvaljujoč se že v naprej se prav vljudno priporočamo — kamniški naprednjaki.

— **Lekarna v Idriji.** C. kr. poljedelsko ministrstvo je oddalo c. kr. rudniško lekarno v Idriji g. magistru farmacije Danilu Pirca v Ljubljani v najem.

— **Grajsčina Mokronog,** last gosp. barona Berga, je bila včeraj prodana. Posestvo barona Berga spada mej najlepša, arondirana, skrbno upravljena posestva na Kranjskem. Kupil je to posestvo gosp. Hladnik iz Logatca za 255.000 gl. Za to posestvo se je lani zanimal neki francoski red. Potem pa se je v Ljubljani ustanovil konsorcij nekaterih klerikalcev, da bi kupil to posestvo, je parceliral in gozde izsekal, toda ta konsorcij ni dobil posestva v roke. Baron Berg je svoje posestvo prodal, ker je že v letih, ker nima otrok in ne more več sam voditi te velike ekonomije.

— **Dober pešec.** Z Razdrtega se nam piše: Blizu vasi Laže v senožeškem okraju sta posestnika Janez Žnidaršič z Razdrtega in Matevž Fajdiga iz Laž sklenila nenavadno stavo. Fajdiga je stavil kot zemljišča v vrednosti 200 K proti jednaku zemljišču Žnidaršiča, da Žnidaršič ne pride v 12 urah od Senoča do Ljubljane. Dogovorjeno je bilo, da Žnidaršič ne sme hoditi po bližnjicah. V četrtek zjutraj se je Janez Žnidaršič napravil na pot. Poleg njega sta se vozila dve priči. In Žnidaršič je stavo sijajno dobil, kajti prehodil je omenjeno 70 kilometrov dolgo pot v 9 urah 55 minutah, prišel je torej dobri dve uri prej v Ljubljano, kakor bi bil moral priti.

— **Ljudska šola v Sostrem-Št. Lenart** pri Ljubljani se razširi v trirazrednico ter se bode v to svrhu zidalo novo šolsko poslopje na prostoru,

ki je primernim spoznala komisija dne 26. aprila t. l. — S tem se bode pomaknilo ljudsko šolstvo v ljubljanski okolici zopet za korak dalje in ker je šola v Sostrem izredno prenapolnjena, bodo gotovo merodajni činitelji zidanje kar najbolje pospešili.

— **Umrl** je v Zagorju ob Savi danes v petek zjutraj ob polu 2. uri po daljši bolezni župnik g. Jakob Gross. Pokojnik je bil svoj čas hud nasprotnik osobito zagorskemu »Sokolu« ter je to pokazal posebno ob priliki blagoslovljenja zastave, a zadnji čas se je v mnogih ozirih premenil, in n. pr. jako obsojal politiko g. knezoškofa, zlasti radi »Marijine družbe«, katero je proti župnikovi volji s pomočjo gg. kaplanov tudi tukaj ustanovil. R. i. p!

— **Lovska sreča.** Gospod Ivan Rus. trgovec iz Brež pri Ribnici in član ribniškega lovskega društva je 30. aprila, gredeč po svoji kupčiji z lesom, v Mali gori v Stružkem gozdu — lastnika gg. Klun & Pirker iz Ribnice — ustrelil 250 kilogramov težko medvedko. Ista je padla na prvi strel. Pričačeval je še tovariša medveda, o katerem se ve, da se tudi ondot klati, a ni ga bilo.

— **Nesreče.** V Dravljah je 6letni Ivan Zanoškar pri igri udaril 2letnega Pavla Kolarja tako nesrečno po glavi, da je fantiček vsled tega umrl. — V Preski je bil hlapec Ignacij Tavčar povožen in tako hudo poškodovan, da je v bolnici umrl.

— **Zaradi otrok.** Desetletni Felika M. je vrgel šestletno Pepico P. v cestni jarek. Mati slednje mu je zato nategnila ušesi. To pa ni bilo prav Felikovemu očmu. Šel je k materi Pepice, jo oštel, udaril po glavi, sunil v hrbet, jo zgrabil za vrat in vlekel pred hišo, kjer jo je suval v zid in jo pri tem telesno poškodoval. Konec te afere bode seveda v Križankah.

— **Z opeko po glavi** je danes ponoči udaril neki ponočnjak metlarskega pomočnika Franceta Dreška in ga precej ranil. Drešek je menda popred napadalca nekoliko opsoval.

— **Meteor. mesečni pregled.** Minoli mesec mali traven je bil zelo ugoden, vendar proti koncu hladen. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 7,2°, ob dveh popoldne 14,5°, ob devetih zvečer 10,2°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 10,6°, za 0,9° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 734,6 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 1,4 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 11, padlo je pa vsega skupaj 69,4 mm dežja. — Ozračje bilo je precej nemirno, med vetrovi se je največkrat oglašal jugo-zahodni.

— **Najnovejše novice.** Nasledki strahu. V neki tovarni za smodke v Filadelfiji se je neki mutec poškodoval na roki, ter začel bežati in kričati. Delavke so mislile, da gori ter so začele skakati skozi okno. Deset se jih je ubilo, nad 20 pa ranilo. — **Obsojena princesinja.** Princezinja Katarina Radziwill, ki je ponarejala menice na ime pok. Cecilia Rhodesa, je obojena v dvletni zapor. — **Minister Horanszky zastrupljen?** Neki ogrski list trdi, da minister Horanszky ni umrl naravne smrti, temuč je bil zastrupljen. — **V štirih dneh v Ameriko.** Inžener Camp je iznašel ladjino konstrukcijo, vsled koje je mogoče priti v Ameriko v štirih dneh. —

— **Klerikalec — „vzoren učitelj.“** V Olomucu je bila pred kratkim obravnava proti listu »Volkswacht«, ki je razkrinkal strašno početja klerikalnega učitelja, Daniela Kauerja. Kauer se je potem čutil razžaljenega in je tožil list. Pri tem pa so prišle lepe stvari na dan. Poizvedelo se je, da je Kauer deval otrokom za kazen v usta kamenje, pesek, kostanj, kose lesa itd. Morali so držati dolgo usta odprta, in da jih niso mogli zapreti, jim je vtaknil med čeljusti užgalice. Z držalci sveč, kakoršni so na božičnih drevesih, jih je ščipal v nos in jim je stisnil za dalje časa ustnici; pretepal s pasjim bičem ter jih podil po šoli kakor pse; tudi so morali nositi otroci pasje nagobčnike. Poleg tega je imel ta pobožni učitelj tudi stol, na katerem je bilo pritrjenih več jermenov, in s pomočjo teh jermenov je

privezal otroke na ta kaznilni stol. Ko je učitelj videl, da mu slaba prede, je odstopil od tožbe; plačati je moral vse stroške, katerih je bilo menda precej, kajti poklicanih je bilo 25 prič.

— **Katastrofa v Mostecu.** Šele pred par meseci se je v Mostecu v Mostecu ponesrečilo 43 premogokopov, 30. aprila pa se je radi eksplozije zraka ponesrečilo zopet 15 delavcev, med temi je 10 mrtvih. V poldrugem letu se je ponesrečilo v teh jamah 130 delavcev, leta 1900 pa je bilo ondi 115 delavcev ubitih, 236 pa težko ranjenih.

— **Gorkega komedija.** Iz Peterburga javljajo, da je končal plodoviti bolni ruski pisatelj komedijo »Gazeta« (časopis), v kateri slika literarne in časnikarske razmere v Rusiji.

— **Musolinov proces.** Zagovorniki se obnašajo tako hrupno, da mora predsednik od časa do časa pretrgati sejo. Policijski komisar Wenzel je prinesel s seboj pismo, v katerem je priznal Musolino kmetu Princiju svoj zločin, zaradi katerega je bil obsojen v 21letno ječo. Ko so hoteli pri tem kmetu, katerega ženo je ropar zapeljal, istega uloviti, je ustrelil orožnika, obstrelil kmeta in ušel. Zagovorniki so začeli komisarja grditi in zmerjati, za kar je predsednik hitro pretrgal sejo. Ko se je ista nadaljevala, skočila sta si dva zagovornika v lase ter se obdelovala s knjigami. Na ta način se ne bo obravnava niti v enem mesecu završila. Ropar dobiva vsak dan razglednice in ljubezenske izjave od »najodličnejših« dam. In narod, pri katerem je mogoča tolika moralna propalost, hoče dati sosedom nauke o kulturi!

— **Čuden slučaj.** Na Dunaju je stavila nedavno perica Schwarzinger v loterijo tri številke; toda dobila ni ničesar. V svoji sveti jezi je zagnala loterijski listek skozi okno. Ko pa je naslednjega dne odprla okno, jej je prinesel veter v sobo zopet stari loterijski listek. Stavila je iznova prav iste številke in sedaj je dobila 16.000 kron.

— **Brivec v kletki z levom.** V zverinjaku v Wrerhamu na Angleškem se je pustil krotitelj levov obriti v kletki. Dolgo je zaman iskal brijača, slednjič pa se je vendar neki predrznež zgasil. Brivec je bil pri svojem delu povsem miren, lev pa se ni ganil; zdelo se je celo, da se je kralj živalij dolgočasil, ker je med brivčevim delom večkrat zehnil.

Društva.

— **Zadruga krojačev, klobučarjev i. t. d.** naznanja vsem članom in članicam, da zadnji občni zbor zaradi premalega obiska ni bil sklepčen. Zato se določa drugi v nedeljo 4. maja ob 10. uri v gostilni »pri kroni« v Gradišču in z istim dnevnim redom. Ker so točke dnevnega reda zelo važne in ker mora ukrepe občnega zbora vsak član brez izjeme izpolnovati, se je li udeležil občnega zbora ali ne, se vsi cenjeni mojstri in mojstrice glede na njih lastne interese vabijo, da se tega občnega zbora zanesljivo polnoštevilno udeležiti blagovolijo. Občni zbor bode sklepal, ne oziraje se na število navzočih članov.

Književnost.

— **„Ljubljanski Zvon.“** Vsebinska majskega zvezka: 1. Fran Valenčič: Vsemir. (Pesem). 2. Josip Kostanjevec: Noč. (Povest). 3. Fran Svetič: Viktor Hugo. 4. A. Aškerc: Rapsodije bolgarskega goslarja. VII. Panadžuriška slavnost. — VIII. Baj Stančo. — IX. Baj Vuljo. 5. Veljko Obradov: Pesnik fra Grga Martić. Prevedel in predelal A. Trstenjak. 6. C. Golar: Vesna. (Pesem). 7. A. Gradnik: Glej, zvončki so že vzkliili... (Pesem). 8. Etbir Kristan: Volja. (Drama). 9. C. Golar: Proletarec. (Pesem). 10. Jan Vobornik: Svatopluk Čech. 11. R. Perušek: Srbsko šolstvo. 12. A. Sever: Nevesta. (Črtica). 13. Ivan Prijatelj: Gogolj. 14. Književne novosti. M. Hostnikov slovensko-ruski slovar. — Zbornik gališko-ruske Matice. — Dr. Fr. Zbašnik: Zofka Kvedrova: »Odsevi«. — Prof. Mijo Vamberger: Hrvatskih narodnih pripovijedaka knjiga II. — Simon Rutar: Slovenska zemlja. IV. del: Vojvodina Kranjska. — A. Trstenjak: Dr. Juraj Vrbanič: Kratka uputa u narodno gospodarstvo. 13. Glasba. Prešernova oda »Zdravica« na Ruskem. 16. Upodabljaljoča umetnost. Zofka Kveder: Umetniške razstave v Pragi. — P. S. Žmitek: XXII. umetniška razstava ruskih akvarelstov v Peterburgu. 17. Med revijami. »Česká Revue«. — »Květy«. 18. Splošni pregled. P.: † P. Ladislav Hrovat. — Javna predavanja v Ljubljani.

— **Tridesetletnica Gajeve smrti.** — Gro. Tolstoj. — Petdesetletnica smrti Žukovskega. — Slovenska ljudska šola pri Sv. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem. — † Glib I. Uspenskij. — Začetek in konec življenja na naši zemlji. — Popravek.

— **Novi Akordi.** Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. Založništvo Lavoslav Schwentner. Ljubljana. Št. 6. (zadnja I. letnika) je prinesla tole vsebine: 1. Josip Ipavc: Triglavka koračnica, za klavir. 2. F. S. Vilhar: Klevetnikom Hrvat-ske, za moški zbor. 3. Jos. Procházka: Zvezde žarijo, za glas in klavir. 4. Dr. G. Krek: Bagatela, za klavir. 5. Stanko Premrl: Slavnostna predigra, za orglje. 6. Emil Adamič: Lipa, za mešan zbor. 7. Dr. Gojmir Krek: Polka française, za klavir. O tej številki in o vsem letniku prinesemo oceno. Založništvo »Novih akordov« naznanja: Akoravno gmotni uspeh v prvem letu ni bil tak, kakor smo mogli pričakovati z ozirom na važnost vsebine in ceno tega zbornika, odločili smo se radi pomena tega lista na razvoj slovenske glasbe vendar, izdajati ga še nadalje, računajoč z utemeljeno nado, da sedanji naročniki nam ne samo zvesti ostanejo, temveč da priporočajo naš zbornik tudi v krogu znancev in prijateljev najtopleje in nam stem pridobe novih naročnikov. Za I. letnik »Novih akordov« elegantne, izvirne platnice.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 2. maja. Poslanska zbornica nadaljuje danes razpravo o proračunu trgovinskega ministrstva in preide še danes na proračun železniškega ministrstva, potem pa se zasedanje pretrga do 13. t. m.

Dunaj 2. maja. »Fremdenblattu« se brzojavlja iz Varšave, da je Naval-Pogačnik pel ondi v nekem koncertu in dosegel nepopisno sijajen vspeh. V prihodnji sezoni bo tukaj gostoval na operi.

Dunaj 2. maja. Pri današnjem srečanju srečk iz l. 1860 je zadel glavni dobiček v znesku 600.000 K srečka serija 15.343 št. 14, drugi dobiček v znesku 100.000 K srečka serija 1134 št. 20, tretji dobiček v znesku 50.000 srečka serija 4757 št. 10.

Budimpešta 2. maja. Ministrski predsednik Széll je neki deputaciji vinogradnikov rekel, da se vinska klavzula v trgovinski pogodbi z Italijo v sedanji obliki gotovo ne obnovi.

Budimpešta 2. maja. Pri razpravi o domobranskem proračunu so se primerili škandalu in protidionastične demonstracije. Poslanec Ratkay je dejal, da Madjari ne morejo slišati cesarske pesmi, ne radi vsebine in napeva, ampak ker vzbujajo nemile spomine na leto 1848, ko so bili ob zvokih te pesmi ustreljeni madjarski mučeniki. Posl. Rathory je rekel, da je sviranje cesarske pesmi provokacija. Posl. Ratkay je pozivljaj madjarsko mladino, naj povsod in na vsak način onemogoči sviranje cesarske pesmi. Minister Fejervary je rekel, da je madjarska mladina preveč omikana, da bi sledila takim pozivom. Posl. Rakosi je napadel nadvojvodo Salvatorja, ker je madjarščino imenoval deželni jezik, češ, da je to žaljenje Madjarov. Minister Fejervary je odgovoril, da je bila to zmota in da nadvojvoda ni hotel nikogar razžaliti. Ratkayu pa je očital, da je pozivljaj mladino na izgred zoper cesarsko himno, ker ga krije poslanska imuniteta. Vsled tega je nastal škandal. Poslanci neodvisne stranke so razbijali po klopeh in vpili, Ratkay pa je izjavil, da se sam postavi na čelo mladine, da bo demonstriral, a če minister dvomi glede njegovega poguma, da odloži mandat in bo apeliral na sodišča.

Narodno gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu aprilu t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 645.736 K 91 h, vzdignjenih pa 923.029 K 01 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca marca t. l. 3.240.686 K 19 h.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu aprilu 1902 je 391 strank vložilo 96.997 K 69 h, 367 strank dvignilo 77.045 K 72 h, 10 strankam se je izplačalo posojil 18.800 K Stanje hranilnih vlog 2.801.304 K 88 h, stanje posojil 1.754.798 K 69 h, denarni promet 483.464 K 75 h.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 26. marca do konca aprila poslali prispevke p. n. gospoda in društva: Upravništvo „Slov. Naroda“ 222-29 K; J. Dolžnik v Gorici 6 K, „agitatorji“ v kavarni „Valvazor“ 110 K, Fr. Podkrajšek v Rajhenburgu in nabiralnika 274 K, arh. A. Askerc v Ljubljani 5 K dr. Fr. Jankovič v Kozjem z rodoljubnim Hrvatom 5 K, Čitalnica v Črnomlju dohodek zabavnega večera 25 K, tovarnar Iv. Jabačin od kave 200 K; posojilnice: v Vitanju 18 K, v Radovljici 30 K, v Ptujju 200 K, v Mokronogu 20 K, v Rajhenburgu 20 K, v Trbovljah 30 K, v Ribnici 50 K, v Slatini 50 K, v Šmarji pri Jelšah 60 K, v Logatcu 40 K, v Slov. Bistrici 40 K; podružnice: v Konjicah 83-78 K, ženska v Radovljici 113 K, moška v Radovljici 74 K, ženska v Ajdovščini za Slatnarjeve koledarje 5-20 K, v Šmarji pri Jelšah 80 K. — Družba je imela meseca marca 625446 K dohodkov (mej temi je Iv. Veselova zapuščina) in 434242 K stroškov, meseca aprila pa 206127 K dohodkov in 241999 K stroškov. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledaliških igralcev (Schauspieler-Lotterie). Opozorjamo svoje cenjene čitatelje, da se srečkanje vrši nepreključno dne 19. junija 1902 in da se vsi dobitki od zalagateljev izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

Rogaški „Styria-vrelec“ lečilna voda zoper

želodčne ture in krče, **Zdravniško priporočeno.**
Brightovo vnetje ledic,
katere v goltancu in krlju,
želodčne in črevesne katere,
diatezo scavnice kisline,
sladkorno grižo scavnice,
otrpelost in boleznina na jetrih.

Zahvala.

Najtoplejša zahvala se izreka sl. „Kmetški posojilnici za ljubljansko okolico“ za veledušni dar 30 K, doposljan za revne šolarje.

Šol. vodstvo v Sostrem — št. Lenart pri Ljubljani, dne 30. aprila 1902.

Ivan Cerar, šolski voditelj.

Umri so v Ljubljani:

Dne 30. aprila: Ivan Pilar, mizarjev sin, 2½ leta, Hranilnična cesta št. 10. jetika. — Antonija Potokar, stražnikova hči, 1½ leta, Židovska steza št. 4. pljučnica. — Ivan Oman, ključar, 48 let, Rober št. 11, mrtvoud. — Julij Pihak, risar, 42 let, Radeckega cesta št. 11, blasnost. — Fran Gregorin, trgovec, 72 let, Trnovske ulice št. 6, ostarelost.

Dne 1. maja: Alojzija Polak, zasebnica, 78 let, Krakovske ulice št. 11, ostarelost. — Jera Waithauser, kuharica, 82 let, ostarelost.

V deželni bolnici:

Dne 28. aprila: Fran Bogataj, dninar, 32 let, jetika. — Mihael Boštar, gostač, 71 let, vnetje hrbtnega mozga.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,9 m. Srednji tlačni tlak 756,9 mm.

April	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
1.	9. zvečer	727,5	7,2	sl. jzhod	del. oblak.	0,7 mm.
2.	7. zjutraj	728,9	4,6	sl. vzhod	dež	
3.	2. popol.	81,0	9,7	sr. svzhod	pol. oblak.	

Srednja včerajšnja temperatura 7,6°, normale: 12,1°. — Med dežjem zjutraj je bliskalo in grmelno.

Dunajska borza

dne 2. maja 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 70
Skupni državni dolg v srebru	101 60
Avstrijska zlata renta	120 40
Avstrijska kronna renta 4%	99 60
Ogrska zlata renta 4%	120 20
Ogrska kronna renta 4%	97 75
Avstro-ogrsko bančne delnice	1598 —
Kreditne delnice	671 —
London vista	240 30
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 27 1/2
20 mark	23 45
20 frankov	19 09
Italijanski bankovci	93 45
C. kr. cekini	11 28

Otvoritev trgovine.

Slavnemu občinstvu javljam tem potom, da sem dne 1. t. m.

na Krakovskem nasipu št. 26

otvoril

(1045-1)

trgovino špicerijskega blaga.

Vsled jako ugodnega nakupa mi je mogoče svojim častitim odjemalcem glede kakovosti in cene mojega blaga po možnosti ustreči.

Za mnogobrojni obisk svoje trgovine proseč beležim z odličnim spoštovanjem

Oto Schmidt.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, H-b, Francove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 55 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jeze-u, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplice, Kočevje. Ob 1. uri 5 m popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Straže-Toplice, Kočevje. Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, (direktni vozovi I. in II. razreda), Franzensfeste, Linc, Steyr, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. Ob 7. uri 12 m zjutraj osebni vlak z Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzenj, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Št. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 4 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 5 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyra, Lince, Budejovic, Plzaja, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago, Lipskega. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Rudolfovega in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne osebni vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer osebni vlak iz Straže-Toplice, Rudolfovega, Kočevja. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m zvečer, po slednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Izvirna vina iz Krškega

(lastni pridelek)

(1038-1)

se oddajo v manjši, kakor tudi v večji množini.

Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni le a ni „pri Mariji pomagaj“ M. Leuste -a in v lekarni Ubald pl, Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarja 1899.

(2605-23)

L. Kres, mlekarija.

Novo urejena

prva hrvatska tovarna žaluzij, rolet, lesenih in železnih zatvornic (žaluzij) in kartonažev

G. Skrbic

Illica 40 Zagreb Illica 40

ustanovljena 1889

priporoča svoje na glasu solidne, točne in cenene

domače proizvode

odlikovane z največjimi odlikovanji. (288-7)

Moderni stroji! Brez konkurence!

Ceniki gratis in franko.

Popravila točno in ceneno.

Karbolinej

Avenarius patent

Že 25 let preskušeno, les obvarujoče sredstvo.

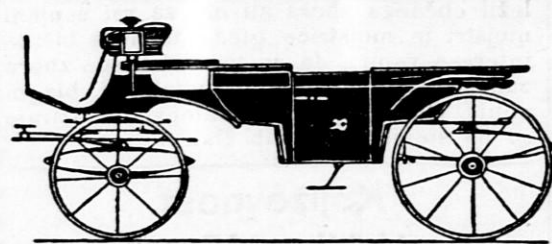
Pred ponarejanjem se svari.

Tovarna za karbolinej R. Avenarius

Amstetten na Niž. Avstrijskem.

Pisarna: Dunaj, III/1, Hauptstrasse 18.

Prodaja Fran Stupica, Ljubljana. (877-3)

Imam večjo zalogo

VOZOV

(952-4)

vseh vrst.

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi.

Franc Wisjan, izdelovalec vozov * * * * *

Dr. Andrej Kuhar

c. kr. notar v Trebnjem

je otvoril s 1. majem 1902

— svojo —

(1030-2)

notarsko pisarno
v Trebanjskem gradu.

Izšla je brošura:

Boj klerikalizmu!

* Dobiva se v „Narodni Tiskarni“. *
Cena 10 vin., po pošti 13 vin.

Stanovanje

v II. nadstropju na Kongresnem trgu št. 12, obstoječe iz 4 sob s pritliklinami, odda se s 1. avgustom 1902.

Več se izve v upravništvu »Slov. Naroda« ali pa v pisarni užitninskega zakupa na Dunajski cesti št. 35. (1046-1)

Preklic.

Podpisanec preklicujem s tem svojo trditve in izjavljam, da g. Fran Seunig ni krivo prisegel.

V Ljubljani, dne 2. maja 1902.

(1044)

Fran Jevnikar.

Dve lepi, elegantno meblovani mesečni sobi

se oddata takoj v Gradišči št. 5 v Ljubljani. (1039-1)

Dobra

(1040-1)

gostilna na deželi

se odda takoj v najem pod zelo ugodnimi pogoji.

Več se izve v zalogi Puntigam.

Specijalitete

fine kave, novo dobavljene

priporoča (415-63)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, Ljubljana.

Poštne pošiljatve 5 kil franko.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev

IVAN JAK

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo najbolje (1042-1) renomiranih

Dürkopp - koles

in Waffenträder.

Žrebanje nepreključno
19. junija 1902.

Loterija gledaliških igralcev

(Schauspieler-Lotterie).

1 glavni dobiček	à	50000 K
„ „ „	à	5000 „
„ „ „	à	3000 „
2 glavna dobitka	à	2000 „
5 dobitkov	à	1000 „
10 „	à	500 „
20 „	à	200 „
60 „	à	100 „
100 „	à	50 „
300 „	à	20 „
3500 „	à	10 „

Srečke à 1 K priporoča

J. C. Mayer v Ljubljani.

Vsi dobitki se od zalagateljev izplačajo v (1022) gotovini po 10% odbitku. 2

Najnižje cene. Največji izbor. Skrbno izdelovanje. Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.